

ВИКОРИСТАННЯ ОСВІТНЬОГО САЙТУ В НАВЧАЛЬНІЙ І НАУКОВІЙ РОБОТІ СТУДЕНТІВ

Бурхливий розвиток інформаційних систем і засобів передачі, збереження й обробки інформаційних потоків у сучасному світі докорінно змінив пріоритети та ієрархію існуючих цінностей нашого суспільства. Інформаційно-обчислювальні системи знайшли своє застосування у різноманітних сферах життєдіяльності людини, серед яких освіта та наука займають не останнє місце. Щільне занурення інформаційних технологій (далі ІТ) у суспільне життя людини вплинуло і на процеси, які відбуваються при формуванні нових підходів в освітній діяльності. Наразі, вміння ефективно використовувати світовий інформаційний потенціал є визначальним для майбутніх фахівців, які потраплять у світ дорослого життя, сповнений жорстокої конкуренції та боротьби за кращі умови існування.

Закон України «Про Національну програму інформатизації» визначає ІТ як «цілеспрямовану організовану сукупність інформаційних процесів з використанням засобів обчислювальної техніки, що забезпечують високу швидкість обробки даних, швидкий пошук інформації, розосередження даних, доступ до джерел інформації незалежно від місця їх розташування» [1]. Проект Стратегії інноваційного розвитку України на 2010-2020 роки в умовах глобалізаційних викликів [2], створений як частина Національної програми інформатизації, встановлює необхідність підготовки молоді до сприйняття все більш зростаючого потоку інформації та впровадження широкого використання інформаційних технологій. На думку розробників Стратегії, для потреб інноваційного розвитку країни освіта відіграє надзвичайно важливу роль. Вона є не лише сполучною, але й конструктивною ланкою в системі трьох головних складових інноваційної економіки – «наука – освіта – виробництво». У цьому поєднанні освітній потенціал виступає одночасно як джерело поповнення наукових кадрів і як головний фактор оволодіння знаннями, необхідними для забезпечення економічного, соціального і культурного розвитку суспільства на основі використання передових досягнень науки, технологій, інновацій.

Об'єктивно складається ситуація, коли сучасний фахівець повинен, окрім академічних знань за напрямком своєї професії, володіти вміннями та навичками саморозвитку та самоорганізації, бути творчою особистістю, здатною навчатися протягом усього життя. В цьому аспекті використання засобів ІТ, як одного з потужних інструментів методологічної, змістової та організаційної перебудови системи освіти, сприятиме формуванню дослідницьких умінь та навичок у майбутнього фахівця, підготовці фахівців, спроможних до постійної професійної самоосвіти та саморозвитку. Адже саме інформаційні технології мають невичерпні можливості для інновацій, що позитивно впливає на їх застосування в процесі організації навчальної та наукової роботи студентів.

Різнманітні аспекти впровадження ІТ у навчально-виховний процес привертати увагу багатьох дослідників. Так питання розробки дидактичних та методичних підходів до інформатизації навчального процесу розглядаються в роботах М. Жалдака, І. Зязюна, Ю. Машбиця, М. Смульсона, О. Комісарова та інших. Проблеми технології створення комп'ютерних навчальних програм, класифікації програмних продуктів навчального призначення, педагогічних вимог до інструментальних засобів вивчали Л. Долінер, Н. Тализіна та інші. Втім, не зважаючи на ґрунтовні дослідження в галузі використання інформаційних технологій у навчальній діяльності, питання використання освітніх сайтів у навчальній і науковій роботі студентів окремо не досліджувалося.

Саме це і визначило **ціль статі**: розглянути педагогічний досвід використання освітнього сайту з метою вдосконалення навчальної та наукової роботи студентів.

Універсальність і надзвичайний потенціал застосування web-технологій в освітній та науковій діяльності, дозволяють виділити основні функції відповідного використання web-сайтів: стимулюючу, інформативну, організаційну, тренувально-навчальну, контрольну-коригуючу. В цьому аспекті певний інтерес може представляти власний досвід з використання освітнього сайту в напрямку підготовки студентів до здійснення самостійної роботи та виконання дослідницької діяльності.

Викладачами кафедри теоретичної і прикладної інформатики Луганського національного університету імені Тараса Шевченка розроблено сайт, розташований за URL-адресою <http://inHelp.org.ua>. Його використання розпочато у першому семестрі 2010-2011 навчального року при викладанні дисципліни «Нові інформаційні технології» (НІТ) студентам першого курсу (126 осіб) Інституту фізичного виховання та спорту ЛНУ імені Тараса Шевченка. На вивчення цієї дисципліни відводиться 12 годин лекцій та 24 години лабораторних робіт. Точка семестрового контролю – залік.

З метою підвищення мотивації студентів до навчальної та дослідницької діяльності створено робочий зошит «НІТ» до курсу, який структурно поділено на дванадцять лабораторних робіт. Кожна лабораторна робота у зошиті містить чітко сформульовані завдання, які студенти виконують на практиці впродовж аудиторного заняття. До більшості завдань додано спеціальні поля, які студенти заповнюють самостійно, пояснюючи виконувани на комп'ютері практичні дії. Лабораторні роботи також містять завдання творчого та дослідницького характеру. Для їх виконання майбутнім фахівцям доводиться проводити певні дії з пошуку, аналізу, систематизації та узагальнення інформації, навчатися робити висновки.

Для забезпечення високого рівня знань студентів з відповідної теми курсу, кожна лабораторна робота починається з отримання допуску до її виконання. Водночас, допуск не є самоціллю лабораторної роботи, і в студентів ще повинно залишатися достатньо часу для безпосереднього її виконання. Зважаючи на брак часу та з метою отримання об'єктивної оцінки теоретичних знань студентів, запроваджено електронну форму контролю, коли до кожної лабораторної роботи на сайті розміщено web-тест. На виконання тестів відводиться 10 хвилин аудиторного часу. Студенти мають можливість багаторазового його проходження та в змозі користуватися пошуковими системами мережі Інтернет. Такий підхід, по-перше, дозволяє провести актуалізацію знань, необхідних для виконання практичної частини лабораторної роботи. По-друге, це спонукає студентів до проведення самостійних досліджень та сприяє виробленню певних навичок з пошуково-дослідницької діяльності. По завершенню тесту, студент отримує результати, про що й сповіщає викладача. Бали за тест фіксуються в робочому зошиті студента та додаються до балів, отриманих ним за виконання практичної частини лабораторної роботи.

Крім тестів, для кожної лабораторної роботи на сайті також розміщено додаткову теоретичну інформацію, яка включає також мультимедійний контент: графіку та відео. Це, на наш погляд, сприяє розвантаженню робочих зошитів та надає можливість використовувати колір – чого позбавлений робочий зошит. Крім того, відеоматеріали, розташовані на сайті, сприяють підвищенню наочності викладання.

З метою підвищення інтерактивності процесу навчання та сприяння оперативному вирішенню проблем, які можуть виникати під час виконання завдань, студентам надається можливість коментувати матеріали на сайті. На всіх етапах навчального процесу заохочується активність студентів з використання й інших ресурсів мережі Інтернет: довідково-інформаційних, пошукових систем тощо. Комбінування зазначених типів методичних матеріалів та підходів покликано сприяти актуалізації знань майбутніх спеціалістів, стимулює здійснення самостійної роботи та виступає потужним інструментом їх мотивації до проведення пошукової та дослідницької роботи.

Отриманий досвід засвідчив певне зростання інтересу в студентів, що викликає робота, пов'язана з пошуком в мережі Інтернет інформації, необхідної для написання рефератів, підготовки наукових доповідей та тематичних презентацій, укладання анотованих списків

ресурсів Інтернет за визначеною тематикою, створення мультимедійного проекту, галерей ілюстрацій тощо.

Запровадження використання можливостей ІТ у навчальному процесі відкриває перспективи для дистанційного навчання. Що стосується студентів заочної форми навчання, на наш погляд, одним із шляхів оптимізації організації навчального процесу може стати розміщення в Інтернеті навчально-методичних матеріалів відповідних кафедр: робоча навчальна програма, тематичний план, плани проведення занять, перелік питань для самостійного опрацювання, тестові завдання для закріплення та перевірки рівня засвоєння матеріалу тощо. Це сприятиме виконанню студентами самостійної роботи, спрямованої на опануванні певною дисципліною.

Використання засобів ІТ в напрямку підвищення активності пізнавальної діяльності студентів та перебудови навчального процесу за рахунок самостійних та дослідницьких форм навчання, надає нові можливості у вирішенні теоретичних і практичних питань, пов'язаних з організацією навчальної та наукової роботи студентів [3]. Це створює сприятливі умови для самореалізації особистості, надає можливість кожному, в залежності від рівня підготовки та розумових здібностей, обирати послідовність, обсяг та темп опанування матеріалом, здійснювати самоконтроль [4].

Застосування web-контролю з метою діагностики, контролю та моніторингу якості навчальних досягнень у самостійній роботі сприяє проведенню більш об'єктивного оцінювання, надає можливість скоротити витрати часу на проведення контролюючих заходів та отримати якісний зворотній зв'язок, що позитивно впливає на ефективність роботи студентів.

Підсумовуючи, зазначимо, що використання освітнього сайту у навчальному процесі відбувається з урахуванням принципів системності та послідовності, індивідуалізації та диференціації, інтерактивності та рефлексивності у навчанні, оптимальності та педагогічної доцільності. Слід також відзначити, що важливу роль у підвищенні рівня готовності студентів до використання web-технологій у навчальній та науковій роботі відіграло їх попереднє ознайомлення з загально-університетським спецкурсом «Пропедевтика. Робота в мережі Інтернет».

Отриманий досвід використання освітнього сайту в організації навчальної та наукової роботи студентів є позитивним і може бути взятий за основу при проведенні наступних досліджень.

Перспективи подальшої науково-дослідницької роботи вбачаємо у розкритті питань, пов'язаних з формуванням дослідницького потенціалу майбутніх учителів, інтенсифікацією науково-пошукової діяльності засобами новітніх інформаційних технологій.

Література:

1. Закон України «Про Національну програму інформатизації». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=74%2F98-%E2%F0/> – Загол. з екрану. – Мова: укр. – Перевірено 13.05.2011.
2. Стратегія інноваційного розвитку України на 2010–2020 роки в умовах глобалізаційних викликів /Проект/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://kno.rada.gov.ua/komosviti/control/uk/publish/article?art_id=47920&cat_id=46017&showHidden=1/ – Загол. з екрану. – Мова: укр. – Перевірено 13.05.2011.
3. Дидактичні умови організації самостійної навчально-пізнавальної діяльності майбутніх економістів у вищих навчальних закладах: Автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.04 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/ard/2005/05ksmenz.zip/> – С. М. Кустовський; Вінниц. держ. пед. ун-т ім. М.Коцюбинського. — Вінниця, 2005. — 20 с. – укр.
4. Азарова Н. В. Використання інформаційних технологій навчання у вищих юридичних закладах освіти. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://intkonf.org/azarova-nv-vikoristannya-informatsiynih-tehnologiy-navchannya-u-vischih-yuridichnih-zakladah-osviti/> - Загол. з екрану. – Мова: укр. – Перевірено 13.05.2011.

У статті розглянуто педагогічний досвід викладачів кафедри теоретичної і прикладної інформатики ЛНУ імені Тараса Шевченка з вдосконалення навчальної та наукової роботи студентів в процесі використання

освітнього сайту. Аналізуються підходи до організації та контролю самостійної пошуково-дослідницької роботи студентів, яка розглядається як невід'ємна складова у підготовці кваліфікованого конкурентоспроможного фахівця.

Ключові слова: освітній сайт, самостійна робота студентів, дослідницька діяльність, новітні інформаційні технології, web-технології, web-контроль.

В статье рассмотрен педагогический опыт преподавателей кафедры теоретической и прикладной информатики ЛНУ имени Тараса Шевченко по совершенствованию учебной и научной работы студентов в процессе использования образовательного сайта. Анализируются подходы к организации и контролю самостоятельной поисково-исследовательской работы студентов, которая рассматривается как неотъемлемая составляющая в подготовке квалифицированного конкурентоспособного специалиста.

Ключевые слова: образовательный сайт, самостоятельная работа студентов, исследовательская деятельность, новейшие информационные технологии, web-технологии, web-контроль.

The article deals with pedagogical experience of teachers of the Department of Theoretical and Applied Informatics of Luhansk Taras Shevchenko National University of improvement the educational and scientific students' work in the use of an educational site. There are analysis of the approaches to organization and control of autonomous learning and research work of students, which is regarded as an integral component in the training of qualified competitive specialist.

Keywords: educational website, students' autonomous learning, research activity, information technologies, web-technology, web-control.

УДК 378.147

А.В. Рибачук
м. Вінниця, Україна

СУЧАСНИЙ СТАН І ПРОБЛЕМАТИКА ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЮРИСТІВ

Постановка проблеми. Соціально-економічний розвиток нашої країни на сучасному етапі висуває нові вимоги до людського чинника не тільки в галузі виробництва, а й у сфері освіти. Суспільний розподіл праці зумовлює різноманіття юридичних напрямів підготовки, професій і професійних структур суспільства. Виконання певних видів юридичної діяльності потребує відповідної кваліфікації фахівця, що, в свою чергу, є неможливим без засвоєння знань необхідного рівня та професійної підготовки. Цього рівня досягають завдяки опануванню освітніх, освітньо-професійних та освітньо-наукових програм, що мають відповідати сукупності і складності професійних функцій, прав та обов'язків юриста. Вимоги до системи знань, умінь і навичок, до світогляду, до громадянських і професійних рис майбутнього фахівця-юриста, які формуються в процесі юридичного навчання й акумулюються в змісті юридичної освіти [5, с. 261].

Виходячи з цього, постає завдання розглянути та проаналізувати стан формування професійно-підготовленої особистості, здатної кваліфіковано розв'язувати складні завдання з упровадження в суспільство нового законодавства, яка повинна бути носієм якостей громадянина України і одночасно охоронцем інтересів своєї держави.

Аналіз попередніх досліджень. Зазначимо, що усвідомлення актуальності зазначених проблем зумовило появу певної кількості науково-педагогічних досліджень різних аспектів професійної підготовки юристів (О. Бандурка, В. Галузинський, Ф. Думко, В. Дяченко, С. Сливка, В. Тацій, М. Шерман, Г. Яворська).

Психолого-педагогічним проблемам професійної підготовки юристів присвячені праці С. Алексеева, А. Бандурки, С. Бочаровой, В. Власова, П. Дагель, В. Журавського, А. Жалинського, С. Кобликова, З. Незнамовой, В. Романова, Г. Федоровой, В. Яковлева та ін.

Останнім часом зміцніло розуміння того, що створення правового суспільства – комплексна наукова і практична проблема. Виникли суміжні галузі правової науки: філософія